

УКРАЇНСЬКІ
2924
E. ...
NYSP-ARXIV

Українські Вісті

UKRAINIAN NEWS

Середа, 18 серпня 1948 р.
Число 67 (219) Рік IV

Ціна 20 ф.

Рефлексії дня

Ослячим копитом...

У попередньому числі „ВВ“ ми відзначили появу „органу консервативно-державницької думки“ — „Світанок“, що почав виходити в англійській зоні. Як ми підкресливали, ця газетка приділяє багато місця таборовим брудам. В другому числі бачимо рагтову зміну: від таборових брудів і корит — скок у „високу політику“. Ціле число присвячене Українській Національній Раді, правда, в стилі... горезвісного „полковника“ Євтимовича.

Крім лайки й наївних спроб демаргої „Світанок“ виявляє звичайну політичну неграмотність. З огляду на те, що ми маємо з кіл Союзу Гетьманців-Державників зовсім інші заяви з приводу Української Національної Ради, зокрема вислови привітання й задоволення з уст самого Гетьманця Данила Скоропадського в Лондоні, — можемо трактувати голос п. Марчейка (редактора цієї газети) як вияв його власного погляду („перестарався“ „сарак“), або — найбільше! — погляду Місц. Орг. СГД.

В передовиці, яка займає „лише“ цілу першу і половину другої сторінки, її автор уболівав над тим, що Національна Рада організована „недемократично“ і що вона... „анонімна“! Немає, мовляв, тут Союзу Українських Інавалідів, які „здобули право голосу в справах державності, за яку вони життя віддавали та каліцтво-інвалідство набули доживотно!“... „не допущено до „Н. Р.“ багаточисного Союзу Українських Ветеранів, Національної Гвардії та Союзу Українських Комбатантів... Не допущено Вільне Козацтво!“ і т. д.

Отже, насамперед: Українська Національна Рада є політичне представництво України. Якби політична репрезентація творилася дома, у вільній нашій державі, були б призначені вибори, і політичні партії виставили б свої списки кандидатів, а кожний громадянин вибирав би ту або іншу партію. Чи яканебудь станова або громадська організація (Союз Інавалідів, Ветеранів, Комбатантів і т. д.) кандидувала б? Напевне, ні, бо цього не допустили б самі її члени, оскільки б її організації дійсно були всенационально станові.

Отже, політична репрезентація — це справа політичних організацій. Оскільки ж ці організації між собою домовилися (бож правдиві вибори можливі тільки в вільній Батьківщині) — то це вже їхня справа, чи кількість мандатів „прямо“, чи „зворотньо“ пропорційна до кількості членів.

Природно, що відповідає й демаргоїчний закид в анонімності Української Національної Ради. Адже сам „Світанок“ перераховує всі політичні організації, які належать до Національної Ради. Отже, я, приміром, не знаю з кого складається Національна Рада і її виконний орган, але я знаю, що туди входять та політична партія, членом або симпатиком якої я є. Маю я довіря до своєї партії? Значить тим самим я маю довіря і до Національної Ради в цілому, бо моя партія творить її частину. Припустимо, що я є членом ОУН(Р). Маю я тоді довіря до Національної Ради? Безперечно маю, бо там є й моя партія. Маю я довіря до виконного органу? Я так само, як і моя партія, стою в конститутивній опозиції до нього, але виконую всі його розпорядження, бо я — карний член своєї нації.

Припустимо, я безпартійний. Чи я тоді визнаю Українську Національну Радю? Певно, що не тільки признаю, але й виконую дисципліновано всі її розпорядження, бо я насамперед українець. Адже дома я міг би теж проявити овою „безпартійність“ і не голосувати під час виборів, але чи це дало б мені право не признавати законів, ухвалених парламентом, вибраним „без мене“?

Навіть якщо я був гетьманцем-державником, я признав би Національну Радю. Зрештою, так і робить більшість членів СГД на чолі з Данилом Скоропадським. І тільки фракція т. зв. „полковника“ Євтимовича сіє заколот та анархію, доводячи тим, що саме ця фракція є антидержавницькою, анархічною групою людей, що і сама не знає, чого хоче.

Тільки вузько-групова обмеженість та злоба малевських людей може договоритись до того, що Українська Національна Рада, яка постанала на найширшій базі (бо тут заступлені всі українські політичні організації всім невеличкої і не впливової групи гетьманців-лопархотів) — це якась анонімна „мафія“.

І даремне „Світанок“ вживає сильних слів, а виставлює лайок, як от „політичні гешефтмакери“, „махінація“, і т. д. і т. п. Це „хвищання“ ослачим копитом нікого не злякає і, на щастя, не пошкодить українській визвольній справі, хоч цього останнього, видно, дуже бажано пані Марчейки... Ц. К.

Падіння з вікна і його політичне тло

Політична афера в советському консульстві в Нью-Йорку — Нота Молотова — Афера веде до „червоної шпигунки“ Бентлі?

МОСКВА (Дена — АФП). 13 серпня. В четвер по обіді Молотов покликав до себе американського посла в Москві В. Сміса і домагався видачі советського вчителя Самаріна (див. поп. ч. „ВВ“), його дружини та його дітей і вчительки Косенкіної. В ноті Молотова говориться, що „білогвардійська гангстерська організація“ в США викрала згаданих громадян перед тим, як 31 липня вони мали повернутися до ССРСР, щоб під примусом одержати від них антисоветські свідчення.

Того таки дня в Нью-Йорку Косенкіна кинулась з вікна советського консульства, куди її кілька днів тому спровадили урядовці советського консульства, захопивши її в будинку Толстовського добродійного фонду недалеко від Нью-Йорку. Советський консул в США Панюшкін залишив без відповіді американський протест проти цього

викрадення на американській території.

Хто кого викрав?

ВАШІНГТОН (Ш.Н.). 14 серпня. З того часу, як „червона шпигунка“ Е. Бентлі „викрила“ перед комітетом у справах розслідування „американської діяльності“ уявне просякнення советських агентів до кіл уряду США, нові сенсації щодня утримують американську громадськість у стані напруження.

Найновіша подія — „викрадення“ російських громадян, при чому ще не ясно, хто кого викрадав. Цікавість збільшується ще й тому, що головні ролі в цій афері грають такі особи як советський посол Панюшкін і наймолодша дочка Толстого графиня Толста.

Історія почалася з того, що урядовці советського консульства вдерлися в будинок Толстовського фонду, забрали звідти вчительку Ко-

сенкіну і, спішно скликавши представників преси, змальовували її як жертву викрадення з боку білих росіян. На Косенкіну за день до її від'їзду нібито вчинено на вулиці напад і відвезено авто до графині Толстої.

Самарін перебуває в цілковитій безпеці

Самарін звернувся до американської поліції з добровільним проханням заарештувати його, щоб таким чином охоронити його від несподіванок. Американські органи безпеки відмовляються назвати місце перебування Самаріна, хоч він, між іншим, не арештований, а перебуває в цілковитій безпеці.

Косенкіна тяжко поранена

НЬЮ-ЙОРК (ЮП). Під час викрадення з вікна Косенкіна зламала ногу і потерпіла внутрішнє пошкодження.

Колі Косенкіна вже лежала в дворі консульства, сусіди-американці поінформували поліцію. А що двір був зачинений, то поліційні урядовці змогли перебраться туди, лише подолавши двометрову залізну огорожу. Не зважаючи на протест консула, вони винесли Косенкіну і перевезли її до лікарні.

Косенкіна прохала американську поліцію не впускати до неї нікого з советського посольства. „Я боюся їх, я не хочу їх бачити“, — сказала вона.

Вирок над португальськими комуністами

ЛІССАБОН (Ройтер). За противаженні дії ліссабонський суд засудив до ув'язнення 67 португальських комуністів. 39 обвинувачених виправдано.

СССР витискує західні держави

Від участі в контролюванні судноплавства на Дунаї

БЕОГРАД (Дена). 13. серпня.

На своєму засіданні в п'ятницю дунайська конференція вилучила США, Великобританію і Францію від участі в майбутній Контрольній комісії в справах судноплавства на Дунаї. 7 голосами проти 3 головний комітет конференції схвалив статтю 5 советського пакту дунайської конференції, згідно з якою майбутня Дунайська комісія складатиметься з представників ССРСР, Угорщини, Югославії, Болгарії, України і Чехо-Словаччини — від кожної країни один представник. Після підписання мирного договору Австрія також може ввійти до складу комісії. Однак таким співвідношенням голосів комітет відкинув поправку США, яка передбачала негайну участь західних держав та Австрії в Дунайській комісії, тоді як Німеччина, за цю пропозицією, могла б ввійти до комісії після підписання свого мирного договору або навіть ще раніше, якби всі на це погодилися. Дипломатичні спостерігачі гадають, що відхилення західних пропозицій ледве чи дає підставу припускати, що Великобританія, Франція і США підпишуть остаточно конвенцію.

БЕОГРАД (Дена). Делегації Великобританії і Франції одержали від своїх урядів вказівки залишити београдські наради лише за згодою американського делегата Кеннона, який однак не бажає припинення переговорів доти, доки не буде наслідків московських нарад. БЕОГРАД (ББС). 14 серпня. Советський делегат і делегат УССР уже два дні не присутні.

Тіто виправдовується

БЕОГРАД (Дена). 13 серпня. В своїй першій особистій заяві з приводу обвинувачення Комінформу на адресу Югославії маршал Тіто твердить, що югославська компартия не обстоює ніякої „самочинної лінії“. „Це неправда, що ми дотримуємось якоїсь особливої власної лінії, яка відмежовує нас від інших народних демократій і від Советського Союзу“, — сказав маршал перед членами партії.

„Наші інтереси — це зовсім не якісь власні націоналістичні інтереси, а інтереси всіх трудящих мас світу. Це міжнародні інтереси, і вони становлять внесок до перемоги соціалізму в світі. Ситуація важка, але завдяки єдності нашої партії ми її опануємо.“

Сили повітряної фльоти СССР

НЬЮ-ЙОРК (ДПД). За повідомлення газети Об'єднаних Націй „Юнайтед Нейшес Ворлд“, Советський Союз має тепер від 8 до 16 тисяч бойових літаків армії і 7 500 літаків повітряних збройних сил, в той час як на службі в США є тепер 7 000 машин. Дальші 1 800 американських машин перебувають в резерві. Те саме джерело подає кількість персоналу: 600-700 тис. в ССРСР, 475-600 тис. осіб США та 370 тис. у Великобританії, хоч ще 1947 р. остання мала 760 тис. волярів персоналу повітряних сил. Крім того, Москва має ще спеціальні повітряні збройні сили міністерства внутрішніх справ.

Перші роковини незалежності Індії і Пакистану

ЛОНДОН (ББС). 15 серпня. Сьогодні Індія і Пакистан святкують перші роковини своєї незалежності. З цієї нагоди прем'єр-міністри обох країн звернулися з промовами до своїх народів.

ВАШІНГТОН (ГА). 15 серпня. В неділю, в посланні до Індії і Пакистану, президент Трумен висловив палкі побажання з нагоди річниці незалежності цих країн.

День советської морської фльоти

МОСКВА (ББС). 15 серпня. Сьогодні Советський Союз відзначає день своєї морської фльоти. „Правда“ писала, що ССРСР мусить зміцнювати свої збройні сили і тримати їх в стані бойової готовності.

Політичний епілог 14-ої Олімпіади

ЛОНДОН (ББС). 16 серпня. В суботу закінчилась 14-а Олімпіада. 4 члени спортивних дружин Чехо-Словаччини й Угорщини вирішили не повертатися до своїх країн.

Четверта розмова в Кремлі з Молотовим

Ще немає ніяких наслідків — Знову ставка на зустріч з Сталіним — Засідання кризового комітету

МОСКВА (ББС). 13 серпня. Західні дипломати в Москві в четвер увечері відбули дальшу (четверту — Ред.) нараду з міністром закордонних справ Молотовим. Це шоста зустріч між представниками західних держав і Росією протягом двох тижнів.

Розмови тривали три години. Потім три західні дипломати зайшли до американського посольства, щоб там обмінялись думками.

Як заявляє Ройтер, найближчими днями представники західних держав знову будуть у Кремлі. Посли чекають останніх вказівок від своїх урядів. Дипломатичні спостерігачі гадають, що наступна зустріч відбудеться можливо з маршалом Сталіним, бо розмова з Молотовим ледве чи принесе усунення кризи.

Кореспондент агенції ЮП повідомляє, що враження, яке постало після розмови з Сталіним — нібито можна знайти компромісову форму для відновлення переговорів чотирьох держав — тепер зовсім розвіялись. Молотов, кажуть, вперто наполягає на тому, що блоккада Берліну потрібна з огляду на запровадження західно-німецької грошової реформи в Берліні і що західні держави позбавили себе права залишатися в Берліні. Хіба що західні держави заявляли, мовляв, про свою готовність перекреслити приготування до створення західно-німецького уряду і погодяться допустити Советський Союз до участі в контролі Руру.

В п'ятницю в Лондоні відбулися дальші наради т.зв. кризового комітету в справах Берліну, до складу якого входять американські і французькі послы та дорадник Беніна В.Стронг. Британський військовий губернатор генерал Робертсон і заступник Клея генерал Гейс перебувають тепер у Лондоні.

Наради західних послів

МОСКВА (ББС). 15 серпня. Сьогодні вранці в американському посольстві в Москві відбулась нова нарада західних дипломатів. Вчора вони одержали від своїх урядів нові інструкції. Дипломатичний кореспондент ББС повідомляє, що коли Молотов не погодиться на західні пропозиції, то послы домагаються нової зустрічі з Сталіним.

Вирішальний тиждень

ЛОНДОН (ББС). 16 серпня. Представники західних держав сьогодні зустрінуться, здається, знову з Молотовим. Дипломатичні спостерігачі гадають, що цей тиждень буде вирішальним.

Грецькі повстанці відступають на албанську територію

ЛОНДОН (АП). 13 серпня. Як подає югославська агенція Танюг, під тиском урядових військ грецькі повстанці відступають назад на албанську територію, де їх роззброюють і відсилають вглиб країни.

Новий італійський „народний фронт“

РИМ (Дена-АФП). 13 серпня. Представники комуністичної партії

формованих джерел, виплата решти „поголовної квоти“ — 20 НМ — відбудеться в неділю, 22 серпня, або аж ще через один тиждень найближчої неділі. Банкові німецьких країн доручено опрацювати технічні передумови виплати. Військові уряди — остання інстанція, що визначить термін виплати.

Банк німецьких країн у п'ятницю відмовився офіційно висловитись з приводу невідтверджених чуток щодо терміну виплати. Представник Банку сказав, що в цій справі буде незабаром офіційна заява.

Старі дрібні гроші вилучаються з обігу

ФРАНКФУРТ (ШДЦ). 14 серпня. Починаючи з 31 серпня, старі дрібні гроші 1 РМ та військові гроші 1 РМ і 0,50 РМ, що мають тепер 1/10 своєї колишньої вартості, будуть вилучені з грошового обігу. Найближчими днями Банк німецьких країн-земель випускає 10-та і 5-ти пфенігові папери гроші. Центральні крайові банки мінятимуть старі гроші на нові до 30-го вересня.

20 НМ видадуть 22 або 29 серпня

ФРАНКФУРТ (Дена) 13 серпня. Як повідомляє Дена з добре поін-

Сили комунізму в світі

На цю тему швайцарська газета „Ді Націон“ (ч.31) подає цікаві фактичні дані, які дають уявлення про розміри комуністичної небезпеки в цифрах.

З погляду загострення суперечностей і небезпечно оформлення політичних і воєнних фронтів, пише цей часопис, варто піддати точній оцінці сили міжнародного комунізму. Дедалі більше виявляється, що відродження комуністичної співпраці, як воно знаходить свій вираз у Комінформі, є політичним фактом, з яким світ мусить рахуватися. Помилково було б припускати, що „інформаційна конференція“ комуністичних партій служить виключно для інформаційного обміну думок різних партій у різних країнах. Це було й після розпуску Комінтерну, і для цього не було б потреби в новій організації. Комінформ з його політичними впливами на світ — явище далеко поважніше й небезпечніше від старого Комінтерну. Поперше, Кремль з його допомогою має змогу скоординувати партії різних країн легше, ніж це робилося б шляхом неформального контакту, а, подруге, він може демонструвати назовні сили своєї могутності та впливів і робити справді політику з тими політичними силами, які являють собою кожна окрема партія.

Комінформ це не що інше, як політична зброя для ведення російської зовнішньої політики. Хто потрапляє в його пастку, тобто хто пристає до нього й підлягає його постановам, той стає просто безвольною зброєю зовнішньої політики чужої держави.

Розгляньмо докладно реальні сили комунізму в Західній Європі. Москва рахується з цими силами. Вона демонстративно кидає їх на терези не тільки як відповідь на пляни Маршала, а й як важливий фактор на випадок можливої воєнної суперечки. Це, звичайно, стосується в першій мірі до дев'яти партій, приналежних до комінформу.

Югославія, що зараз перебуває в конфлікті з Комінформом, мусить бути, не зважаючи на це, зовсім недвозначно зарахована до сил комуністичних. Небезпечно було б уявляти собі, що маршал Тіто, при серйозному конфлікті між Москвою й західними державами, стане не на боці Советського Союзу. Комуністична партія Югославії нараховує півмільйона членів, число, яке може бути з певного погляду заперецьоване, але воно близьке до фактичного стану речей. Профспілки, цілковито опановані комуністами, нараховують 660.000 робітників. У Болгарії партія об'єднує 650.000 і профспілки кругло 400.000 членів. Сильна Чехо-Словацька партія, що практично тримає в руках всю країну, нараховує 1.250.000 членів, а в профспілках об'єднано 1,5 мільйона чол. Мадярщина має партію на 650.000 членів, профспілки нараховують 880.000. У Румунії партія охоплює півмільйона членів, а профспілки складають поважну цифру членства в 5,1 мільйона. Міцно організована польська партія нараховує 400.000 членів, у профспілках організовано 835.000.

У Західній Європі найсильнішу позицію комуністи мають у Франції, їх партія нараховує 1.300.000 членів. Комуністи мають великий вплив на профспілки, в яких організовано понад 5 мільйонів. У становищі „тотальної опозиції“, без участі в уряді, комуністична партія не послабла, а навпаки, зміцнилася. І Італія так само з партією в 200.000 членів і 6.000.000 членів профспілок, які до якоїсь міри, правда, енергійно борються проти комуністичних впливів, являє собою сильну позицію комунізму в Західній Європі.

Поряд з цим, належними до Комінформу, партіями, є ще інші, що їх не можна недооцінювати, позиції комуністів в організаціях, які в скорому часі, мабуть, пристануть до Комінформу. Насамперед, у

плянах Москви дуже важливе місце займає Китай. За найновішими повідомленнями партія нараховує там 2.240.000 членів і стоїть на чолі комуністичних армій, які попри всі заперечення Чанкайшека, ще не розбиті. Індія має невелику партію лише на 53.000 членів, але вона активно втручається в індійську політику. Далі йдуть на Далекому Сході: Бірма (4.000), Японія (40.000), Корея (50.000) і Малаї (10.000). Інші європейські позиції: Австрія з 155.000, Бельгія з 100.000, Норвегія, Швеція, Данія й Ісландія разом з 140.000 комуністів, Англія з 43.000 і Голландія з 50.000 членів. Швайцарія може бути зарахована з 20.000 членів Партії Праці, число яких, з огляду на політичну кризу в партії, мусить бути знижене щонайменше на 30 відсотків. Навіть і в Іспанії, не зважаючи на Франко, існує комуністична опозиція. Сама еміграція має 50.000 організованих членів. Разом з комуністами Латинської й Північної Америки у всьому світі, виключаючи Советський Союз, є рівно 19-20 мільйонів організованих членів комуністичних партій, які творять поважну політичну силу.

Ми подавали поряд з числом членів партій також і профспілки, не тому, що їх треба вважати за комуністів, а тому, що в деяких країнах комуністи здобули домінуючий вплив у профспілках.

Не можна також забувати, що в багатьох, особливо в європейських країнах, воєнничі комуністи являють собою не лише політичну, а й військову силу, бо велике число членів партій — добре вишколені, досвідчені в практичних боях партизани.

Комуністичні партії зараз за наказом Комінформу проводять внутрішню „чистку“. Помилково було б думати, що це послаблює ударну силу комуністичних партій. Навпаки! Прийом тверезо думаючих членів небажаний для деяких комуністичних вождів. Вони тої думки, що невеличка, добре організована партія, опанована 150-відсотковими „сталіністами“, для політичних цілей Советського Союзу може прислужитися багато більше, ніж народний фронт, у якому можуть бути й демократичні, чесні настроєні сили.

Суперечка в цих питаннях є фактором суперечки Комінформу з Тіто. Після того, як Тіто на партійному з'їзді висловився недвозначно за народний фронт, фронті ще більше окреслились. Чим тісніше замикається коло, тим міцніше комуністичні партії зосереджуються в руках Москви і тим більша небезпека для соціального миру в окремих країнах і для світового миру. Партії, організовані на зразок орденів, у яких кожен член вірить у „непомилність“ „вождя“ — це ніколи не принесли людству добра.

Україна за залізною заслоною

(Радіонотатки)

Партійна біологія. Протягом останніх двох тижнів у Москві відбулася сесія Академії сільсько-госп. наук СРСР. З центральною доповіддю на тему „Становище сучасної біологічної науки“ виступив керівник Академії академік Лисенко. Обговорення цієї доповіді тривало кілька днів. Наприкінці сесія ухвалила резолюцію, в якій зазначається, що в сучасній біологічній науці є два на-

прямки: перший — мічуринський, матеріалістичний (розуміється, прогресивний) і другий — менделівсько-морганівський, ідеалістичний (розуміється, реакційний).

Бракують людей! Згідно з урядовою постановою, Вінницька область належить до областей, що не вчасно збирають урожай і встрок не виконують пляну хлібоздач. Алеж як Вінницька не відстає, коли селянин день-крізь-день гонять на найгірші маніфестні „громадські“ роботи: відбувають пукроварні, школи, упорядковують шляхи, заготовляють ставки. Підлітків мобілізують до фабрично-заводських шкіл, щоб потім, набувши фаху, вони йшли працювати на підприємства. Крім усього, Вінницька область за останній час надіслала на допомогу Донбасові 20 тисяч чоловіка. Отож, не зважаючи на те, що колхозники працюють по 20 годин на добу, область, проте, не встигає виконувати запропоновані збори пляни збирання врожаю. Бракують людей!

Київ готується прийняти природний газ. 10. серпня в приміщенні Київського оперного театру відбулися загальні збори робітників, інженерно-технічного персоналу та службовців, що працюють на побудові газопровідної мережі Києва. На зборах з'ясувалося, що 8-місячний плян робіт виконано своєчасно. Є всі засоби для того, щоб об'єкти першої черги були готові до 1.10., коли заплановано подати з Дашави до столиці України перший газ. З намічених газифікувати в цьому році 20 тис. міських квартир 1.10. мають одержати газ 14 тисяч. Буде також переведено на природний газ 32 підприємства.

Цукроварні на Вінничині. Під час війни багато цукроварень на Вінничині зазнали великих руйнацій. Але ось уже понад три роки тут проводяться відбудовні роботи. У нинішній час ремонтують Ольшечарівську та пілком відбудовують Соснівельку цукроварні. Цього виробничого сезону на Вінничині працюватимуть 39 цукроварень.

На полях України. Як повідомляє Міністерство сільського господарства УРСР, на 10 серпня в Україні скошено 86,8% зернових культур і заскрито 77,8% скошеного врожаю. У деяких областях колхозники вже косять просо та гречку і копають картоплю.

Бориславський геологічний н.-д. інститут. У Бориславі утворено Геологічний науково-дослідний інститут. Завдання інституту — провадити геологічні розвідки в Карпатах. При інституті організовано також геологічний музей.

Закарпатські мінеральні води. Закарпаття, як відомо, багате на джерела мінеральних вод. Органи советської влади в Закарпатті стали до широкої експлуатації цих джерел. Закарпатські мінеральні води знаходять широкий збут у Львові, Києві, Ленінграді, Москві та інших містах СРСР.

Театр ім. Франка у Вінниці. Київський державний драматичний театр ім. Франка в нинішній час гастролює у Вінниці. Виставлено „Украдене щастя“, „В степах України“, „Макара Діброву“, „Молоду гвардію“. Серед провідних акторів — Гнат Юра, Амвросій Вучма та Наталія Ужвій.

Спека в Україні. Останнім часом в Україні триває сильна спека. Наприкінці минулого тижня температура на Правобережжі сягала до 27-33, а на Лівобережжі — 32-38 ступнів.

Кол. провідник польської селянської партії С. Міколайчик та його дружина. (Дена)

Малий інформатор

В три рядки

РИМ (ЮП). Сильна буря в північній Італії заповдила великі шкоди.

ЛЮДВІГСАФЕН (Дена). Число жертв вибуху в Людвігсафені становить тепер 202 особи. Про долю 20 осіб ще нічого невідомо.

ФРАНКФУРТ (Дена). З 1-го жовтня можна вислати пакунки з двоюмні за кордон і навпаки.

ЛОНДОН (ЮП). 9 серпня в Лондоні закінчилася світова конференція англійської церкви.

ПРАГА (ШТЦ). Через брак газетного паперу майже всі чехо-словацькі часописи припинили своє друкування.

СОФІЯ (ВВС). Комуністична і соціалістична партії Болгарії злилися в одну партію.

БЕОГРАД (ШТЦ). Югославський уряд видав розпорядження про вилучення всіх старих паспортів югославських громадян.

ВІДЕНЬ (Дена-АФП). Чотири вояки в російських односторонніх викирали в центрі Відня одну людину і зникли джипом у напрямі площі Стефана.

ФРАНКФУРТ (Дена). Папа дав вказівки допомогти організації Ватикану в Німеччині надіслати харчові пакунки для берлінського населення.

НКОЗІЯ (НДФ). Як повідомляють з урядових джерел, Кіпр має стати опірним пунктом для англо-американських літаків.

ФРАНКФУРТ (АП). Цього тижня американські війська візьмуть участь у маневрах французької окупаційної армії.

ГАЙФА (НДФ). До Гайфи прибув перший советський посол в Ізраелі П. І. Ершов.

До наших передплатників

Надсилайте індивідуальну і групову передплату на „Українські Вісті“. Газета виходить двічі на тиждень.

Ціна передплати (з пересилкою) в Німеччині:

На 1 місяць	2.20 НМ
на 2 „	4.40 НМ
на 3 „	6.60 НМ і т. д.

Поза межами Німеччини ціни передплати в чужій валюті залишаться ті самі, що й раніше.

Передплата з пересилкою, що вноситься німецькими марками, але для висилки за кордон, становить:

На 1 міс.	3 НМ
на 2 „	6 НМ
на 3 „	9 НМ і т. д.

Наради з приводу конституції Західньої Німеччини

ГЕРЕНХІНЗЕЕ (Дена). 10 серпня на острові в верхньобаварському озері Хінзее почалися за зачиненими дверима перші офіційні підготовчі роботи з приводу основного закону західньо-німецької конституції: 22 експерти 11 західньо-німецьких країн, а також цілий штаб інших представників урядів намагатимуться тут досягти взаємної згоди. Наслідком цих нарад що триватимуть два тижні, має постати готовий проект конституції як основи для дальших дискусій. Цей проект обговорюватимуть майбутні Конституційні Збори (Парламентарна Рада), скликання

яких передбачено на 1 вересня. Опрацювання остаточної конституції триватиме потім десь до кінця жовтня. Наприкінці з приводу цього проекту відбувається в трьох західніх зонах загальне народне голосування. Якщо це народне голосування пренесе з собою схвалення конституції як основи для утворення нового уряду, то загальні збори уряду і західньо-німецького парламенту відбудуться приблизно 1 січня 1949 р. Місяця осідку Законодавчих Зборів ще не визначено; за це змагаються міста Франкфурт, Карльсруе, Кобленц і Бамберг.

Як дійшло до розриву з Тітом

БЕОГРАД (ВВС). Югославський уряд опублікував брошуру, в якій поміщено югославську кореспонденцію з Советським Союзом, що призвела до розриву з Комінформом. З брошури виходить, що це 1946 р. Югославія прохала СРСР залишити советську військову місію в Югославії і вказувала на те, що Югославія була змушена платити російським вищим офіцерам втричі більше, ніж югославським міністрам.

Вона заперецьовувала також проти того, що росіяни утримували в Югославії власну таємну службу, куди вони вербували югославських агентів. В одному опублікованому в брошурі повідомленні заперечується твердження, що один югославський міністер критиковав загалом мораль російських офіце-

рів. Міністер навів, мовляв, лише декілька прикладів поганої поведінки, які могли привести до невігідного для Советів порівняння з доброю поведінкою британських офіцерів.

Нападки советських вояків

За повідомленням поліції в Бравльге останнім часом стали частішими випадки, коли советські прикордонні вояки грабують і плюндрують німецьке населення на англійській зоні. Поліційна стежа останніми днями помітила кілька таких переходів советських вояків на британську територію. В багатьох випадках советські вояки напали на курортників і грабували їх. (Дена)

Бенеш у советській неласці

МОСКВА (АП). В своєму числі за 2 серпня советський журнал „Новое Время“ опублікував статтю Н. Рубенштейна, спрямовану проти колишнього чехо-словацького президента д-ра Бенеша. В цій статті, що являє собою перший за багато років напад советської преси на Бенеша, останнього обвинувачують у тому, ніби він під час війни утримував чехо-словацький народ від активної боротьби проти німецьких фашистів. Далі Бенешеві закладають, що він роками відмовлявся визнати Советський Союз і налагодив дипломатичні взаємини з СРСР лише після того, як це зробили США. Він також відкинув запропоновану Советами допомогу проти німців під час мюнхенської

кризи 1938 р. Після війни Бенеш сп'янів, мовляв, від концепції Чехо-Словацьки як посередника миру між східними і західними державами. Наприкінці автор констатує, що Бенеш відмовляється визнати, що фронти проходять не вздовж географічних ліній, а всередині націй.

Арешти в Саксонії

БЕРЛІН (Дена). За повідомленням „Телеграфу“, останніми тижнями советська таємна поліція заарештувала в багатьох місцевостях Саксонії велику кількість людей. В одному лише Дрездені заарештовано приблизно 30 членів ліберально-демократичної партії, понад 60 членів СЕД'а та багато членів християнсько-демократичного союзу.

Українські Вісті

РЕДАГУЄ КОЛЕТІЯ.

Головний редактор ЮР. ДИВНИЧ.

Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи, а з приводу невміщених дописів листується лише в особливих випадках. — Дописи і листи в справах редакційних адресувати не окремим редакторам, а Редакції

Redaktion „Ukrainski Wisti“
Neu-Ulm, Ludwigsstrasse 10,
а в справах Адміністрації, з допискою „Administration“.

Редактори приймають особисто в українському таборі Н. Ульму - Б'юк „Е“ від 8-12 год щоденно, крім суботи та понеділка.

Ukrainian Newspaper „UKRAINIAN NEWS“
Authorized by EUCOM Hq. Civ. Affairs Division
Date Authorized 1. July 1948
Authorization No. UNDP 220

Semi-weekly, circulation 4000 copies
Publ. Red. Malar. Adr.: Neu-Ulm, Ludwigsstr. 10
Print:
Ukrainische Zeitung, Neu-Ulm, Ludwigsstr. 10

В. ГРИШКО

Наша головна сила та її головні вади й головні завдання

І Про одну ваду та її дві причини

І. Без „домашнього багажу“

Кому багато дано, з того багато треба й взяти. Отже, визнавши за нашу нову еміграцію з Великої України роллю нашої головної сили на еміграції (див. „Наша головна сила“ — „УВ“ ч. 59. 60. 61. 62. п. р.), ми тим самим повинні визнати за нею й головну відповідальність за цілість українського фронту на еміграції. Це ж зобов'язує нас вказати також і на ті головні вади, на які слабує ця еміграція, зокрема — справа її організаційно-політичної активізації, що має першорядне значення на тлі сучасних наших головних завдань, відповідальність за які на неї падає.

Найпершою й найголовнішою вагою нашої нової еміграції з Великої України є саме той факт, що ось тепер доводиться говорити про її організаційно-політичну організацію, бо шойно тепер дійшло до поважної організаційно-політичної ініціативи з її боку. Організаційна слабкість, чи взагалі неорганізованість цієї еміграції була і є досі основним аргументом проти її ролі головної сили з боку нашої „старої“ й „західної“ еміграції, що не без рації іронізують: яка ж це „головна сила“, коли вона ще й досі не спромоглася активізуватися? І де вже їй організувати всю українську політичну еміграцію, коли вона сама прийшла на еміграцію неорганізованою і тут ще сама себе й досі не організувала? Чим же виправдані її претенсії на керівну, головну роллю на еміграції тепер, вже, „на готовому“, коли „неголовні“ сили „західної“ і „старої“ еміграції, більш активні й ініціативні, охопили своєю організаційно-політичною системою всю еміграцію? Чи не їм природньо належить і ролля керівної, головної сили?..

В грубо-буквальному сенсі воно таки дійсно так є. Наша нова еміграція з Великої України прийшла сюди справді неорганізованою, без багажу тих готових організаційно-політичних форм і традицій, які принесли з собою, наприклад, наша „західна“ еміграція. Справді — зі сходу не прийшла сюди з новою еміграцією ні одна „домашня“ політична партія, чи навіть, звичайна громадська організація, хоча б типу галицького УЦК. Це так. І, власне, це, а не якась зла воля наших „західняків“, стало причиною того, що в їх руках в основному й опинилося керівництво всією нашою еміграцією.

2. Виключні обставини і мрія про „закордон“.

Але, чи ця організаційна слабкість нової еміграції з Великої України є взагалі властивістю „східних“ українців, що свідчило б про їхню організаційно-політичну „нездібність“, чи їх „малу національно-політичну свідомість“, як це хотів би трактувати дехто з наших „принципових західняків“?

Характеристично, що взагалі нові еміграції всіх без винятку народів СРСР, включно з пануючим там російським народом, прийшли сюди так само неорганізованими й без ніяких своїх готових організаційно-політичних форм і традицій. А чи можна їм, зокрема, напр., росіянам, закинути організаційно-політичну нездібність, або малу національно-політичну свідомість? Очевидно, справа тут у властивостях самих виключних обставин життя всіх народів під тоталітарним більшовицьким режимом, а не в якійсь внутрішній властивостях. Всі в СРСР не мали змоги навіть у підпіллі виявити свою організаційно-політичну ініціативу і тому й не створили там відповідних організаційно-політичних форм свого вияву, з якими вони могли б прийти на еміграцію. Все це вони могли зробити тільки за

кордонами СРСР. Цим і пояснюється, чому всі вихідці з СРСР з такою повагою ставилися завжди до еміграції взагалі, саме еміграції та її акціям за кордоном надаючи такого великого, першорядного значення. Бож саме на цей омріяний „закордон“ вони завжди покладали найбільше свої надії, туди спрямовуючи свої активні сили, де ті з них, що мали частя туди дістатися, тільки й могли розгорнути свою політичну діяльність.

Для Великої України таким спасенням „закордонном“ був останнім часом західно-український край під польською окупацією. Звичайно, й там не був „рай“ для українських політичних сил, але все ж там організаційно-політична діяльність не вимагала й тисячної долі тих жертв, що під російсько-советською окупацією, бо там, як відомо, не тільки могло існувати кілька цілком легальних українських політичних організацій, до націоналістичних включно, але й умови нелегальної праці завдяки відсутності будьякої „залізної заслони“ до празько-віденських центрів, де все нелегально було вже легальним, були в порівнянні з підсоветськими умовами просто ідеальними. Через те, після розгрому всіх спроб організації їх було безліч — від СВУ-СВМ до націоналістичної опозиції партії, і всі вони були окуплені просто неймовірною для заходу кількістю жертв) центром уваги політичного активу Великої України став позасоветський край — свій, український „закордон“, терен відносної вільності еміграції з Великої України.

Скупі й пофалшовані, але тим більш привабливі і розфантазовані в уяві вістки про діяльність на Західній Україні цих Донцових і Маланюків та взагалі емігрантів з Великої України надзвичайно підносили там віру в особливу всеукраїнську роллю цього українського „закордону“, який ніяк не сприймався там як просто собі один український край зі своїми специфічними, в тому й негативними, рисами та своїм специфічним, і також і негативним, відношенням до всеукраїнського наддніпрянського центру, а саме як такий собі ідеалізований український „закордон“. Тут треба сказати прямо, що українці „зі сходу“ через брак безпосереднього контакту просто дуже ідеалізували собі Західню Україну, уявляючи її не в реальному вигляді, а в вигляді якогось дійсно всеукраїнського пляндарму діяльності всіх українських сил, вважаючи всі організаційно-політичні форми, що розвинулись в цьому краю, за безсумнівно всеукраїнські, отже — за безсумнівно свої, власні, не припускаючи й думки про якийсь їх специфічно „західний“ характер. Через те, власне, останнім часом енергія політичного активу Великої України була скерована не стільки на те, щоб розбудувати свої окремі організаційно-політичні форми, скільки на те, щоб скріпити й поширити на всю Україну вже існуючі в українському „закордоні“ форми, в які цей актив, як у безсумнівно свої, беззастережно й саможертвено себе включав.

3. На всеукраїнській пробі. Розчарування й творча опозиція

Отже, — не через „нездібність“ чи „несвідомість“, а через неможливість — з одного боку і через перебільшену віру в всеукраїнський характер існуючих в ідеалізованому українському „закордоні“ організаційно-політичних форм та небажання їх роздвоювати — з другого боку, так недостатньо виявив останнім часом політичний актив Великої України ініціативу в творенні своїх окремих організаційно-політичних форм, вірніше —

вклавши більше ініціативи в скріплення і розбудову існуючих вже закордонних українських організацій, ніж у творенні нових. Зокрема саме по лінії творчого включення себе в існуючі вже на Західній Україні готові організаційно-політичні форми, а не шукання нових, пішов політичний актив Великої України в час другої світової війни, коли зник штучний кордон на Збручі і українські організації з українського „закордону“ стали перед історичною пробою їх у всеукраїнському масштабі. Власне, це було не стільки включення себе в ці форми, скільки включення через себе цих форм у процес політичної активізації Великої України, отже, й не пристосування себе до цих форм, а пристосування цих форм до себе.

І от тут відразу ж виявилось на превелике розчарування ідеалізуючого український „закордон“ політичного активу Великої України, що ці форми так занатто просякнені специфічними рисами однієї західно-української провінції і для всеукраїнських завдань без радикальної перебудови їх за інтенціями цього активу не надаються. Тут маємо на увазі конкретно ОУН, бо інших західно-українських організацій на всеукраїнському політичному обрії не з'явилося. При чому, мова йде про ОУН обох її відлаів, як „бе“ так і „ме“, між якими для „сходу“ не існувало й не існує ніяких суттєвих різниць. До речі, — якраз оце трагікомічне самопоїдання ОУН в формі прямо таки гідного сакрастичного пера Свіфта дрібничкового але дивовижно-непримиренного розбиття на „бе“ і „ме“ й було найскравішим показником обтяження ОУН специфічно-провінційними рисами. Адже безглузда й незрозуміла з точки зору Великої України „проблема“ „бе“ і „ме“ ніколи не мала нічого спільного з всеукраїнською організаційно-політичною проблематикою, будучи наслідком чисто локально-провінційної „західняцької“ хвороби львівсько-краківського походження. Нездібність же обох ОУН навіть перед лицем вирішально-історичних всеукраїнських завдань відчувати всю мізерію своєї львівсько-краківської провінційної „проблематики“ й затруєння нею всеукраїнської політичної атмосфери остаточно переконали політичний актив Великої України в безнадійній провінційній приреченості ОУН і спонукали їх до опозиції ОУН та до шукання інших організаційно-політичних форм свого вияву.

Але все це відбувалось під час другої світової війни в умовах жорстокої боротьби України з двома ворогами на життя й смерть, і вимоги цієї боротьби підпорядкували собі все. Вони зм'яклили й гостроту опозиції розчарованого ОУН політичного активу Великої України, спрямовуючи його організаційно-політичні шукання в річище внутрішньої перебудови ОУН, а не протиставлення себе їм у своїх власних організаційно-політичних формах. До того ж ці самі умови, особливо ж реальне співвідношення сил там, на Батьківщині, робили й ОУН все більш схильним до такої перебудови. Так сталося переключення ОУН на рейки УПА з усією її організаційно-політичною системою, в чому безперечно головна ролля належить політичному активу Великої України в ОУН, у всякому разі організаційно-політична ініціатива цього активу там, на Батьківщині, переклюкала інерцію провінціалізму ОУН, і хоч цей процес переборення і супроводжувався деяким внутрішнім конфліктом старих „західних“ елементів ОУН, але цей конфлікт у природньому співвідношенні сил на Батьківщині дуже швидко й легко скінчився й природньою перемогою реальної всеукраїнської більшості, довівши, здається, вже там до створення на базі УПА дійсно всеукраїнської політичної сили..

Постання героїв

Ми звикли протиставляти героїчне щоденному. Це протиставлення йде не від нас, і ми лише повторюємо в нашій уяві про світ і людей — щоразову трагедію, яка відбувається від зудару так званого звичайного, тобто такого, що живе в протореній колії і прагне перманентного спокою, і так званого героїчного, тобто того, що діє під знаком неухильної потреби порушити ustalений порядок речей і для цього — як правило — принести в жертву себе самого.

Вихід героїчного на арену людських дій справді йде пліч-о-пліч з трагічним, героїчне і трагічне в'яжуться одне з одним, і розділити їх майже ніколи неможливо. Дія, спрямована на порушення ustalених норм, неминує киче за собою боротьбу між почуттями і обов'язком. Почуття — це щось природне, успадковане, що живе, десь глибоко на дні душі, куди не досягає вимірний прилад самоконтролю, і виривається назверх ніби несподівано, але в дійсності завжди за певним законом і мільйон разів повторюваною схемою. Коли герой йде на війну, в його душі нестримно вибухає почуття до тих близьких, яких він любить щодня — любить рівномірно, сковано, — але в цей день любить особливо гостро і незабутньо. Коли в розпал битви, під дзвінницю мечів об шити або оточенні високими димами вибухлих гранат, герої раптом зустрічає віч-навіч противника і в обох них на мить прокидається взаємне відчуття, якимось невхопне в жадні словесні звороти відчуття двох людей, що, повні ненависти, намагаються знищити один одного і, водночас, почувують себе неймовірно близькими один одному — це моментально виявляється, коли одного з них у битві поранено, а другий витягає для нього із свого напечника свіжий біянт, — то цей найвищий момент життя героя означає, разом з тим, найвищу точку людської трагедії.

Я пригадую собі, з якою погордою людини, перекованою, що вона належить до великих і сильних духом, писав Донцов про намагання своїх противників з народницько-просвітянського табору розповсюдити термін „герой“ на людей щоденної муравлиної праці, на малих, непомітних, безіменних людей. Так, у нашій уяві герої існують як щось високе, щось надвисоке і до того — щось, що має власне обличчя. Давні греки поставили героя на сцені на котурні, а в скульптурі винайшли для нього спеціальний тип, що мав своє коло окреслених поз і визначені канони одягу. Європейський ренесанс приніс із собою поняття індивідуального героїзму, не зв'язаного ані з родом, ані з містом-державою — але і в цю епоху героєм була людина видатна, що височила цілою головою

над оточенням. Поняття героїчного і поняття даху, стелі взаємно виключалися. Героєм могла бути тільки людина в шоломі.

Власне, в сьогочісній Україні уявлення про героїчне визначено надовго палкими писаннями Донцова. Багатьом з нас тяжко вирватися з-під сугестивного впливу цих писань, які співали славу конкістадорам, хмельничанам, будівникам держав, і ми не віримо очам, коли зустрічаємося з бійцем УПА, що є низьким на зріст і має погані зуби. Доповідач, який виступає на академії пам'яті героїв, обов'язково стає в позу, що є типом „позитивної людини, яка говорить про героя“, і він промовляє наочно визначеній звуковій скалі, певніше — на двох-трьох звуках голосового регістру, з наперед розписаними підвищеними, підсилюваними і павзами.

Один з визначних наших публіцистів звернув увагу на трагікомічну роллю обрядовості в усіх наших діях. Я так само схильний пояснювати причини багатьох наших історичних невдач домінуванням у нашій інтелектуальної еліти певного роду сліпої закоханості в багату на розгалуження зовнішню форму, яка раз-у-раз ідентифікується з суттю явища, хоч насправді раз-у-раз не покривається з нею найменшою мірою. Певна річ, я далекий від наміру твердити, що це „духове бароко“ вичерпує собою всі національні прикмети українця, але факт лишається фактом, що з певного історичного часу наш рух відбувається більше під знаком зовнішнього, і уявного ніж внутрішнього і дійсного. І ця вироблена з якоюсь незвичайною добайливістю властивість є либонь, головною причиною того, що нині, тут, на еміграції, ми провадимо безконечні суперечки за святоті, не роблячи найменшої спроби вглибитися в зміст самих тих святоті. Бо, наскільки можна зрозуміти з цієї серії безконечних переговорів і пересварок, із цієї зливи газетних передовиць, заяв і декларацій, уся справа в тому, що одна сторона вимагає, щоб друга офіційно визнала той зовнішній тип героя, який та перша по багатьох внутрішніх нарадах канонізувала.

Але ж це нічого не має спільного з дійсністю. В нашу солодку вісниківську сліпоту промикаються лише видива тих епох, що їх образно увічнили в закам'ялих позах Фідій, Шлутер і Давід. І ми відмовляємося вдуматися у внутрішнє епох, у їхнє сердечне, в їхнє глибоке, в те, про що написано в книгах Мойсея і що зобразив Мікель-Анджельо. Задивившись на руку людини з піднесеним мечем, ми забуваємо про дух її, людини, дух, який єдиний здатний надавати героїзмові справжнього людського змісту. Бо існує розрізнений, непов'язаний між собою (Делі на 4-й стор.)

Історичне Товариство в українській реальній гімназії в Нормі Ульмі з ініціативи проф. д-ра П. Тиняка, існує вже два роки. Мета її — поглиблювати в учнів знання з історії України, поширювати світогляд, підносити національну свідомість та привчати до самостійної праці.

Реферати на протязі 1947-48 шкільного року А. Артюк: Доба Ігоря, Ольги і Святослава. М. Богачевська: Володимир Великий і його значення в історії України. Л. Васижив: Галицько-Волинська держава тощо) викликала часом жваві дискусії щодо їх змісту і форми, а також літературності мови і наголосів.

Повстання героїв

(Закінчення з 3-ї стор.)

героїзм одиниць, героїзм взаємно протиставлених суспільних станів, героїзм повсталого проти Вастилії народу і героїзм пацифікаційних загонів Ляфайета, — і це тільки строката поверхня епохи. На цій поверхні діють герої сліпі і герої зрячі, герої, більш або менш самостійні, більш або менш залежні — від обставин, від середовища, від забобонів. Але існує ще внутрішній героїзм, героїзм духу людського, героїзм вічної самоперемоги, героїзм усвідомлюваного гону до безперервного самовдосконалення, героїзм відчуття людини людиною — і цей героїзм творить епоху за епохою, він посуває епохи вперед і він, раз-у-раз загрожуваний тяжкими перешкодами, перемагає їх одну по одній, щоб вивести людство на гідні його висоти, забезпечити людству безсмертя.

Ні, герой це людина, низька на ріст і фізично слабка. Людина постійно свідомо своєї вічної недуги. Герой це богаз, який чинною ненавистю ненавидить своє богазство. Герой це лінох, який щоденно бичує свої лінощі батогами самообов'язку. Герой це людина, яка не зносить своїх ближніх і саме тому змушує себе їх полюбити. Герой це чоловічок, що найбільше за все на світі любить власне життя, і саме тому готує себе до можливості кожнораз віддати його іншим. Герой це подвижник, який вміє витримати найтяжчий іспит і найсолодшу спокусу, а, витримавши, поспішає сховатись від свідків, щоб вони не побачили, який він задоволений із себе. Герой це смішний людець, який привчає себе не боятися уявити себе смішним і який вдосконалюється в мистецтві характеризувати себе найгострішими дотепами — так, як це роблять вояки в середньовічній поемі „Вальтари Могутнорукий“ і як це роблять мандрівники в романі Жуль Верна „Діти капітана Гранта“.

Звичайно ж, куховарка, заробляючи на кухні на хліб щоденний, не стає героїчною від самого роду своєї праці. Але в ній народжується героїня в той момент, коли вона свідомо велить собі відбутися зміни, щоб нагодувати поранених бійців або позбавлених даху людей. Герой народжується в усіх закутках суспільної літвиці і на всіх перехрестях людських судеб. Ні походження, ні виховання, ні расова приналежність, ні віровиз-

нання не робить його героєм — героя народжує самоусвідомлення. Самоусвідомлення кличе за собою самоперемогу, а в момент здобуття самоперемоги світ здобуває нову індивідуальність.

Але коли різні індивідуальності усвідомлюють спільну ідею — найвищу ідею: людина, нація, людство — і коли чином і прикладом своїм вони привертають до себе мільйони прихильників з-поміж ще інших, ще більш несхожих між собою індивідуальностей, і спільний їхній чин вивисує думку і звисочує почуття, буде наступний ступінь і зводять на нього держави, — тоді героїчним стає усе людство.

Ігор КОСТЕЦЬКИЙ

Економічна хроніка

△ Великобританія стала одним з найбільших експортерів годинників. Перед війною вона імпортувала щороку на 3 мільйони фунтів стерлінгів годинників з Німеччини і Швейцарії. Тепер Англія припинила імпорт годинників і натомість сама експортує щороку годинників на 2 мільйони фунтів стерлінгів. (Дена).

△ Італійська горючина і садючина для Баварії. До Мюнхену щоденно прибувають з Італії від 50 до 120 вагонів яблук, груш, помідорів і цибулі, вартість яких дотепер становить сім мільйонів долярів. (НДФ).

△ Збільшення експорту британських велосипедів. За повідомленням ББС, вивіз велосипедів у першій

половині цього року досяг 855.000 штук, тобто, порівнюючи з довоєнним експортом збільшився втричі, а експорт мотоциклів досяг приблизно 37.000 (перед війною приблизно 10.000). (Дена)

△ Голландські яйця по 13 пфенігів. Як повідомляє кореспондент німецької газети „Штуттгартер Цайтунг“, у Західній Німеччині продано на вільному ринку контингент голландських яєць — по 13 пфенігів за штуку. Продаж голландських яєць покищо обмежується районом економічного міністерства Нордрайн-Вестфалену. (ШТУ).

△ Швеція протестує проти німецької грошової реформи. Швеція надіслала США, Англії й Франції

ноту протесту, заявивши в ній, що грошова реформа в трьох західних зонах завдала шкоди шведським інтересам. (НЦ).

△ Знову англійське вугілля до Німеччини. 9 серпня навантажено 1200 тонн англійського вугілля на німецький пароплав „Дора Аренс“. Це перший німецький корабель, що позакінченні війни, що його навантажено англійським вугіллем в Сігеми Гарбурі (Дургеми). Перед війною це був один з головніших портів експорту англійського вугілля до Німеччини. (АП)

△ Виробництво сталі в двозоні. У виробництві сталі в двозоні в липні досягнуто нового повоенного рекорду. Продукція становить 457 623 тонни і перевищує таким чином продукцію попереднього місяця на 79 875 тонн. В офіційних колах таку продуктивність вважають „значною“ і пояснюють це збільшенням вугільних достав з Рурської області та тим, що до ладу стали нові доми. (НДФ)

Стасенове інтерв'ю з Тітом

Стасен, колишній губернатор Мінезоти, один з керівників республіканської партії, що останнього місяця був висунений від Філадельфії кандидатом на президента, 1947 року подорожував по Європі з метою вивчити економічні можливості післявоєнних європейських країн. Під час своєї подорожі він, як відомо, особисто розмовляв з Тітом і Сталіном. Стасен передає свої враження про Югославію і її керівників, пояснюючи це з сучасним політичним становищем цієї країни.

На пряме запитання Стасена: „Чи ви передбачаєте копіювати вашу економічну систему з Советського Союзу? Чи ви передбачаєте йти за сталінськими вказівками у всесвітніх економічних діях? — Тіто відповів: — „Югославія бажає використати 25-річний досвід соціалізму в СРСР. Югославія незалежна і хоче розвинути свою власну економічну систему, щоб задовольнити умови і надії свого власного народу. Як ви знаєте, ми націоналізували великі маєтки і повернули землю селянам. Але ми не колективізували її і не передбачаємо цього робити. Югославія прагне добрих торговельних стосунків з США і бажає імпортувати машини, бавовну і пшеницю та експортувати будівельний ліс, кустарні і промислові вироби, а також вино. Ми маємо мідь високоякісного гатунку й інші метали й мінерали, як от боксити та свинець. Нам потрібні машини для сільськогосподарства, для гірничої промисловості та для індустріалізації країни“.

З своєї подорожі до Югославії Стасен виніс три основні враження: поперше — жадливі економічні умови, подруге — цілковита диктатура, третє — почувається велика національна гордість...

Дальші події ствердили правильність всіх цих тверджень... Югославія дійсно не може придати від СРСР чи країні, що перебувають під його впливом речей першої потреби. Почуття національної гордості з боку Тіто то його прибічників та економічні недостачі вирости до спротиву наказам Кремля і до відвертого розриву з Комінформом.

Чи допоможуть Югославії США? Стасен пропонує обережно поставитись до цього питання. Уряд Тіто диктаторський і він може міняти напрям своєї політики зовсім раптово. Советський Союз недавно вже демонстрував раптово контрдії декілька разів. Це може бути звичайною хитрістю. Якщо Югославія, відійшовши від суворой лінії Москви, дійсно збільшить вольності свого власного народу, зокрема в питаннях економіки та релігії, тоді США збільшать економічну допомогу.

Стасен гадає, що останнім часом перемогу в Політбюро отримали Жданов, Вознесенський і Берія — найжорстокіші і найменш поінформовані про останній розвиток світових подій комуністичні провідники.

Г. Д.

Україна. Сільський клуб. Попри всю виснажливу працю в колгоспі — люди все ж намагаються розважатись. (Фото амер. фоторепортера Капо)

Ів. САГАЙДА

Давно неходженою стежкою

(Закінчення з ч. 66)

Року 1930 повітові міста на Україні вже справляли сумне враження глухих, покинутих Сон-городів. Вони й справді були покинуті. Недавнє буйне, жваве життя покинуло їх. Приїжджий не пізнавав давно небаченого рідного міста. На вулицях ні одного знайомого обличчя. Всю українську інтелігенцію, що її так густо було тут в роках 1919, 1920 й 1921, наче вода зміла. Частина лягла в сиру землю з чекістською кулею в грудях, частина тяжко каралася в далеких суворих краях, а решта повтікала світ-за-очі: до Києва, до Харкова, а що й там неможливо було всидіти, то й ще далі — в Москву, Ленінград, Алма-Ату, Ташкент...

Нема чого й говорити про „просвіти“, їх уже давно не було, навіть згадувати про них уже було небезпечно. На запарошеній траві розгородженого парку — клатті паперу, на молоді дерева деруться кози, що їх розплодили за революційні міські злидні. Всюди запусні крамниці з одноманітними казенними вивісками „Робкооп ч...“, нужденний одяг, прибитий вигляд мішан, згаслі погляди.

Особливою новиною в місті були: полк червоної армії, що обернув будинок гімназії в касарню, і пара жидівських колхозів, що торгували

на захирілому базарі городиню, вирощувану для них... далі побачимо ким.

Дучи пішки на село такою знайоמוю й такою рідною стежкою, нарешті, зустрічаєте знайоме, хоч і постаріле, змучене обличчя. Василь, з Заріччя, наш однокласник, іде вам назустріч, і в пам'яті встає такий же день, десяток років тому, коли ви вдвох із ним несли цією ж стежкою відозви Повстанкому...

Помічаєте, що він вас пізнав, бачите мить вагання, стрічний хотів би змінити напрям чи повернути назад, але вже пізно, його пізнали — і з скам'янілим обличчям він іде далі, просто назустріч, очі його минають ваші.

Я читаю його думки:

— Хто зна, хто він тепер. Може, комуніст. У городській, добрій одязі. Може сексот. От халепа. І треба ж було мені напоротись...

Я сам думаю:

— Привітатись? Ти ще тут, милу Васю... Він мабуть колгоспник, у лахмітті, несе гілляку з лісу, на паливо мабуть. А хто зна, може, став сексотом... А як і ні, то хтось побачить, донесе, і будуть його мучити, допитуватись, звідки він знає незнайомого... Та він і сам мене боїться...

І ми розминаємось мовчки, без звуку привіту, немов зовсім чужі

й байдужі одно одному люди в великому місті. Ні, не байдужі... Коліна мої тремтять і, мені здається, я чую, як шалено стукає серце в грудях мого вірного друга...

На селі картина для того, хто там давно не був, теж вражаюча. На голому вигоні, без огорожі, стіть обдерта, облуплена церква із збитим набік, повислим в повітрі хрестом. На дверях сіріла дерев'яна, косо пририта табличка. Підходите з цікавістю, читаєте криві каракулі, виведені хемічним олівцем: „Спешний пункт Райзаготзерна“.

Несподіванка.

— Рай і Пекло... Рай заготзерна... Рай церкви... — механічно перебирає Ваша приголомшена думка слова, мов кольорові камінці. Ви згадуєте колишній, давній, влитинстві, триповерховий пишній світ, де над вами в небесній безмежності існував таємничо світлосяйний приманливий Рай, а під вами, десь у темних тісних глибинах землі, — страхітливе пекло з нестерпним блиском розпеченої смоли, з муками і скрежетом зубовим... Минувало й сучасне, дитяча уява й дійсність, пласка дійсність дорослого. Оглядаєтесь. Кругом... десь позначили охайні коліси плоти й огорожі, садки поріділи; хати стоять пустою, немов в колишньому жидівському містечку на Правобережжі. Хати стоять обдерті, немазані, зі стріх стирчать розкуйовджена стара солома; повітки, рублені комори, сажі і стайні десь підвалились; звичайні коліси для кожного двору великих пірамідальних клунь на

чотирьох сохах — нема. Сумно бродять по гарячому поросі дороги, ідуть лопуцьки, худорляві, обшарпані, замурзані діти з великими животами. Людей мало, вони непривітні, злякані, з недовірливими очима...

— Грім революції розбив, а вітер комуні розвіяв... занепалим голосом пояснює становище місцевий засмучений чоловік, колишній сусід.

Як особливу новину, бачите серед чистого поля 3-4 невеличкі земляні бугри, якісь ями. То — землянки. В одній з тих нор, у страшному лахмітті, в нужденній обстановці крайніх злиднів, ви могли побачити змарніле від горя чорнобриве личко тієї, з якою ви колись, років дванадцять тому, з завмираючим серцем пройшли турвайса по блискучому від воску паркеті шкільної залі на вечірці, коли вона ще носила темно-брунатну, уніформу гімназистки, і до якої ви тоді написали наївну, але палку, віршовану „секретку“. Тепер вона (дочка куркуля, що повисився в стайні під час виселення з села) жила з того, що ходила на поденне полоття до жидівського колгоспу а стара мати дола жидівських колгоспних корів. І хоч би Ваше серце розривалося на шматки, ви більше нічого не могли зробити, як тільки закусити до крові уста, щоб не закрячати від болю і, не витримавши, відвернутись і заплакати соромливими, скупими сльозами дорослого чоловіка.

3 українського життя

Виступи проф. Д. Кислиці в Канаді

Під таким і подібними наголовками нещодавно в англійських часописах Канади появилися публікації, що переказують стисло зміст двогодинних доповідей проф. Д. Кислиці в канадських містах: Канора, Кемськ і Арран. Зазначені доповіді — як довідуємось з безпосереднього листування з їх автором — становлять ланку (поруч із виголошеними раніш і запланованими надалі) одного великого циклу рефератів, загальну тему яких проф. Д. Кислиця формулює так: "Україна в світлі подій найновішої історії." Відгуки української канадської преси, а також і заяви в листах, що до нас доходять, свідчать про великий успіх рефератів і промов проф. Кислиці, недавнього європейського скитальця, співавтора виданого в минулому році підручника української синтакси. Успіх цей зумовлений, очевидно, так самою й змістом доповідей, як і самою особою доповідача, живого свідка багатьох реферованих ним моментів нашої найновішої історії в центрі матірних наших земель — Наддніпрянщині.

Проте нас особливо мусить цікавити факт щораз частіших публікацій про наукову й пропагандивну діяльність спроваджених з Європи за океан українських скитальців у тамошній пресі англійською мовою, бо він виразно говорить за зростаючий інтерес англо-сакської суспільності до української проблеми. Якщо взяти на увагу, що перед кількома роками за океаном Україною — ніхто всерйоз не цікавився, то нині маємо базперечний пропагандивний успіх українства за океаном. Цей успіх, річ ясна, треба всіляко поширювати і зміцнювати. Під цим оглядом великого значення набуває справа дальшого інтенсивного спровадження до Канади й США якнайбільшої кількості науково-громадських сил з європейської скитальщини. Зокрема нової еміграції. Бо вона має найбільше об'єктивних даних для успішної пропаганди проти большевизму як сучасного, найбез-

печнішого для цілого світу, вияву російського імперіалізму і як велетенського механізму тотального придушення всіх волелюбних народів, що опинилися в його сфері впливу.

Подав Ю. К.

Археологічна конференція ВУАН

Конференція відбулася 6-7 серпня в українському таборі м. Ділінґен. Були заслухані цікаві доповіді проф. Курінного, проф. Горнякєвича, проф. Кордиш і проф. Моценка.

Увечері 7 серпня порядком закінчення конференції учасники і понад 100 чоловік гостей з табору прослухали блискучу доповідь "Золотоверхий Київ", ілюстровану чарівним ліхтарем, У доповіді проф. Повстенко говорив про святині Києва, що були знищені окупантами України.

Як живуть тепер „приватники“?

Українські ДП, які в силу різних обставин мешкають поза таборами, потрапили в дуже тяжке становище. За неписаним законом (щось на зразок підсоветського вседопомагаючого „по букві З“ — по знайомству) німецькі прадавці в першу чергу забезпечують роботою місцевих (за нацистською термінологією „райхсдойчі“), дуже неохоче беручи до праці фольксдойчів та своїх біженців з Чехії й Польщі, не говорячи вже про чужинців, в даному випадку українців. Одержати працю в українських фірмах, яких в Баварії однієї, так само немає змоги, бо вони щоб запобігти скороченню робітників (так, наприклад, зробила фірма „Конструкціон“ в Аугсбурзі) розподілили робітників на дві групи, кожна з яких працює три дні на тиждень. Німецькі господарі, посиляючись на брак грошей, відмовляються від робітників, працюючих ж уже можуть за 30 марок утримати свої родини. Крім того, не відомо, чи після короткотермінових живих і вони не позбудуться своїх місць

Німецькі безробітні одержуватимуть допомогу в розмірі двох третин своєї зарплати. З мешкаючих приватно ДП, колишніх оstarбайтерів, німецький уряд в свій час вирахував понад 50% з

Привіт Українській Національній Раді!

Ми, українці-шахтарі в Бельгії, Примак Г. та Діловський П. з почуттям великої радості довідалися про об'єднання наших громадсько-політичних сил і утворення спільного єдинонаціонального центру — Української Національної Ради та її виконного органу. Палко вітаючи наших краших патріотів, ми добре розуміємо необхідність міцного матеріального ґрунту для їх героїчної партії. Бажаючи допомогти по зможі, вносимо до фонду Української Національної Ради 100 франків та закликаємо до того всіх українців Бельгії, Франції та Англії.

6. 8. 1948. ПРИМАК, ДІЛОВСЬКИЙ

Більше таких концертів

Нещодавно в таборі Ділінґен численні слухачі мали нагоду прослухати надзвичайно вдалий вокальний концер. Виступали п. Олена Шишацька (колоратурне сопрано), п. Слободіна (драматичне сопрано — оперова співачка) і п. Кабанців (ліричний тенор). Концерт склався з трьох відділів з вдало переплетеними і класичним і народним репертуаром: арії з „Тоски“, „Аїди“, „Тараса Бульби“, „Травляти“ — і краші аразки українських на-

родних пісень в опрацюванні наших композиторів (Лисенка, Стеценка).

Особливим успіхом користувалася п. Олена Шишацька — співачка кількох опер, про яку „Обершлезіше Цайтунг“ (пера Рудольфа Рейтера) писав: „Олена Шишацька в ролі Джильди була надзвичайно цікава і глибока як в її шасті, так і її журбі.“ Біля роля була відомою акомпаніаторка концертмайстер п. Ірена Решителович. — ер

Переселенці вісті

□ Тому, що ДП не можуть брати участі в світовій олімпіаді (до їхнього переселення в якусь країну і отримання там горожанства) вони мають свою, що закінчується в кінці серпня. Участь беруть 10.000 змагунів — представників 19 націй. В дотеперішніх змаганнях чільне місце займають українці, за ними — латвійці та латвійці.

□ До Австралії відпливли з Времену на кораблі „Чарстон Северайн“ 1103 ДП. Це здебільшого мужчини різних професій; 350 жінок домашніх робітниць, 75 бездітних родин та кілька родин з дітьми.

□ До Туреччини в американської зони незабаром віділе на поселення 1.717 магометан — ДП.

□ З американської зони до Австралії уже виїхало 3776 осіб ДП, між ними багато молоді.

□ В Канаду відлетіли літаками 40 самітніх жінок-ДП — фахівців текстильної промисловості. Фірма, що їх запотребувала, буде набирати незабаром нову групу робітниць.

зарплатні, тепер, будучи безробітними, вони повинні мати право на реальну допомогу, регулярно і суворо контролювану.

Щоб урятувати українських ДП, мешкаючих приватно, і запобігти можливим, в зв'язку з відсутністю засобів до життя злочинності, не гаючи часу прохати відповідні американські чинники про надання праці та про прийом сімейних, старих і непрацевдатних до таборів. Навіть при покрашенні залишатися нам в Німеччині, серед вороже настроєного до чужинців населення, не можна.

Журно, коли не трагічно, що приватно мешкаючі ДП „герої демократії“, мусять, як за часів колгоспництва в СРСР чи „остарбайтерства“ в Третьюму Райху, добувати кусок хліба щоденним наймитуванням у колишніх оберменшів. Але не кожен навіть таку можливість має.

Юр. СЕМЕНКО

Українська школа в таборі Гренадир-Казерне, 1948 р.

ХРОНІКА

□ На студійному тижні у Франції, що пройшов під гаслом „Як створити між католицькими студентами зацікавлення соціальними питаннями“ — брали активну участь багато українських студентів.

□ Католицький часопис „Орієнте“ вмістив велику і докладну статтю про тяжкий стан укр. греко-католицької церкви в західній провінції України.

□ В англійській зоні Німеччини відбулися великі шахові змагання між українцями та білорусами: Змагання закінчилися поразкою білорусів з рахунком 10:0 у користь українських шахістів.

□ До Риму прийшло певне підтвердження вістками, що Єпископ Йосафат Копилівський помер від большевських тортур, що їх цокійний зазнав у в'язниці.

□ Підтримати колективно передплату газету „Українські Вісті“ закликав своїх членів і прихильників Союз Земель Соборної України, обґрунтовуючи заклик тим, що цей часопис веде послідовну боротьбу за справжню соборність, за створення на еміграції принципів високої і вільної української державної визвольної думки.

□ В Японії щойно з'явився перший том нової енциклопедії, виданий католицьким університетом в Токіо. В одному з чотирьох томів під літерою „У“ буде широка замітка про Україну.

Православні українці мають свою церкву

кві відправлено урочистий молебень за новостворену Національну Радю. Повну захоплення проповідь виголосив о. Новицький з Ляндсгуту, закликаючи православне громадянство всіма силами та можливостями підтримувати свій найвищий керівний орган.

Два роки православні не мали

Два концерти капелі бандуристів

З поновленим репертуаром виступила капеля бандуристів ім. Шевченка під мистецьким проводом Гр. Китастого в Регенсбурзі. Після переїзду з Інгольштадту бандуристи, як відомо, оселилися в Регенсбурзі. Два місяці перебування в таборі капеля використала на підготовку нових номерів мистецької програми, з якими й виступила в суботу та в неділю (7 і 8 серпня) перед таборовим населенням.

На обох концертах зала переповнювалася слухачами. Бурю оплесків викликав кожен номер програми, а особливо захоплення викликала нова пісня про Юрка Тю-

□ В Ашаффенбурзі почалася дружна ділова співпраця радників усіх трьох списків виборців. Поважне сміливе і чесне поступовання, зокрема радників списків „Рівності й братерства всіх українців“ поступово завойовує їм загальне визнання в колах ашаффенбурзького громадянства.

□ Як повідомляє крайове представництво СХС в Гановері, за 1947 рік в англійській зоні лікарями-українцями було оглянуто біля 20 000 хворих та уділено біля 70 000 лікарських порад. Грошима не представництво видало для допомоги українцям за 1947 рік 43 499 марок.

□ В день св. Володимира Український Шляйгайм мав подвійне свято. Місцева парафія УАПЦ мала храмове свято, а з нагоди проголошення Деклярації Української Національної Ради, з ініціативи таборової ради, відбулося велике народне віче.

□ На американському континенті єдині люди, що не є перемішеними особами або їх нащадками є індіанці. Так заявив канадський єпископ Динґон, закликаючи допомогти перемішеним особам, які імігрували до Канади.

□ Провінцію оо. Василіян у Чехословаччині заснував Папа Пій XII-ий 4 березня ц. р. П осідком є Прямів і вона має покійно три монастирі. Першим протоігуменом цієї Провінції іменованій о. Севастіян Степан Сабол.

своєї церкви. Тепер, після збудування просторого, світлого, гарно урядженого храму, почнеться нова сторінка в житті православних українців в Регенсбурзі, які до цього часу зустрічали, тільки перешкоди в прагнях, зв'язаних із продовженням славних традицій історичної української церкви.

тюрника (слова І. Багряного, музика Гр. Китастого) та ряд нових введених у програму пісень.

На домагання слухачів капеля виконала також марш „Вставай, народе“ (сл. Багряного, муз. Китастого).

З широким концертом виступить капеля в міському театрі в Нойгауссаль, щоб дати можливість і місцевому німецькому населенню послухати виступ українських бандуристів.

До українців Англії!

Українська книгарня і Видавництво в Лондоні приймає передплату з 1 червня 1948 р. на часопис „Українські Вісті“, що виходить в Німеччині. Місячна передплата 3 шлінґів, на 3 міс. — 9 шлінґів, на 6 міс. — 18 шлінґів. Ціна одного числа — 4 пенса. Передплату висилати поштою на адресу: Ukrainian Booksellers and Publishers 49 Linden Gardens, London W 2.

Часописи передплатникам буде висилатися безпосередньо Видавництвом „Українських Вістей“ після одержання грошей, переказаних на адресу книгарні в Лондоні.

Administration „Ukrainki Wisti“, Neu-Ulm a. Donau, Ludwigstrasse 10 Germany, US-Zone.

До Української Національної Ради

Загальні збори відділу СУВ у Міттенвальді разом із широкими колами запрошеного на збори громадянства, заслухавши інформацію делегатів Української Національної Ради про роботу першої сесії Національної Ради, вітають Вас і все українське громадянство з визначною перемогою на українському внутрішньо-політичному фронті і висловлюють свою повсякчасну готовість словом і ділом підтримати Ваш великий почин. 7.8.1948 р. МІТТЕНВАЛЬД.

Оголошення

Цим повідомляємо наших передплатників, кольпортерів і тих, що бажали б передплатити „Українські Вісті“ до Бельгії, що нашим уповноваженим в Бельгії є Mr. Fedir Boiko, 38 Rue, Louvrex Liege, Belgique.

Гроші пересилати поштовим переказом на таку адресу: N C. D. 381 475 à la banque de la Société Générale de Belgique, Agence de Ste. Veronique, Compte Cheques Postaux 446.

Передплата: на 1 місяць становить 24 франки на 3 місяці 72 франки на 6 м-ців 144 франки на 9 м-ців 216 франків на 1 рік 288 франків Ціна одного числа 3 франки Часопис виходить двічі на тиждень, в середу і суботу. Вислається часопис безпосередньо передплатникам.

Administration „Ukrainki Wisti“, Neu-Ulm/Donau, Ludwigstrasse 10 Germany, USA-Zone.

СПОРТ

Репрезентация мюнхенської області проти репрез. авгсбургської області в 1946 р. (вислід 1:1). На фото (зліва направо): Романяк („Лев“ Миттенвальд), Лішев, Гарасим, Дзвачек („УССК“ Мюнхен), Могерняк („Лев“), Хяшак, Голлока, Дейчківський, („УССК“), Стасюк, Желтвак („Лев“), Ходань, Бардин суддя.

Завдання олімпійських перемог в 1936 — 1948 роках

Table with 3 columns: Distance, 1936, 1948. Rows include 100m, 200m, 400m, 800m, 1500m, 5000m, 10000m, 110m, 400m, 3000m, 4x100m, 4x400m, Marathon, Hurdles, Steeplechase, 1000m, 5000m, 10km, 50km, Marathon.

Виследи для жінок

Table with 3 columns: Distance, 1936, 1948. Rows include 100m, 200m, 80m, 4x100m, Hurdles, Steeplechase, 1000m, 5000m, 10km, 50km, Marathon.

кала до місця його сталого перебування, на гору Паломар. Тут його вмонтували в електрично-ручного вежу, яка важить 1000 тонн і підноситься на 12 поверхів вище вершка гори.

р Лондоні, а лише у 8-х дисциплінах вислід 1948 р. в Лондоні кращий, ніж у Берліні в 1936 році. Вислід 100 м. з 1936 р. повторився в 1948 році. Для жінок в трьох випадках досягнення 1936 і 1948 однакові.

Табель після 10-х днів

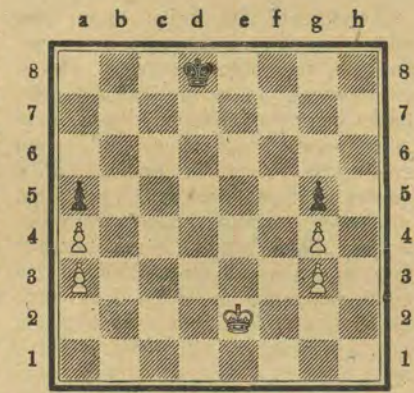
Table with 5 columns: Points, Gold, Silver, Bronze. Rows list countries like USA, Sweden, Hungary, Turkey, France, Yugoslavia, Italy, Australia, Switzerland, Denmark, Finland.

За 3 здобутих точки надається золоту медаль, за 2—срібну, за 1—бронзову. М. Зе-к.

ШАХИ

Наука про опозицію

(Продовження) Далека опозиція, використання трикутника і відповідних піль

Білий має хід, грає. Хід чорних е ремі. Відповідними полями е: c4-c6, d4-d6, e4-e6, d3-d7, c8-c7, e3-e7, c2-c8, d2-d8, e2-e8

НАУКА И ТЕХНИКА Прем'єра світового «чуда»

Місяць тому, в Каліфорнії (США) на горі Паломар, був освячений урочисто наймодерніший в світі телескоп, який заслужує на назву найбільшого наукового „чуда“ двадцятого століття.

Вчені сподіваються, що при передбаченій досконалості нового приладу це зовсім можливе і тоді обсерваторія та фотографії найбільш віддалених сузір'їв допоможуть нам доповнити наші знання про будову універсуму.

Історія будови цього модерного телескопа, тільки дзеркало якого важить 14,5 тонн, стільки ж цікава, скільки й пригодницька. Декілька разів виливали цю велику скляну плиту, поки не досягнули досконалої однорідності скляної маси.

Після закінчення праці над дзеркалом, його навантажили на спеціально для цієї цілі сконструйований залізничний вагон і повезли через цілу Америку, з Нью Йорку до Каліфорнії.

Новий телескоп, який важить 500 тонн, має за завдання переступити за межу 1 мільярда світляних років.

Д. Коларгонєць

ЧОРНА ПУРГА (із спогадів)

(10)

ТВЕРДИНЯ ВІДЧАЮ

Я добре запам'ятав цей острів на Єнісеї. Скелястий, білокам'яний, неприступний, із готично-шпильчастими ялинками на горбі, — він мерехтів у моїй пам'яті середовищем замком, що встав просто - прямою лінією з води, і гордо озирало безкраї зелені хвилі тайги.

проти безовісного суспільства і цілого світу. Ні, я ніколи-ніколи, дорогої читачу, не зможу передати тобі того стану моєї душі, коли просте живе слово іншої — хороброї душі (саме тільки слово!) мертвого робило живим, роздавленого — переможним, нещасного — щасливим, раба — героєм...

Тепер Баклан і Вовк оповідають мені про цей острів всілякі невідьки. Наприклад, вони запевняють мене, що острів більший у височині, ніж у широчині. Що як прилягти на його вершині вухом до землі то чути, як пісок шептає на дні Єнісею, перекочуючись по дну вниз за водою.

А от що. Поперше, вони за чуба собі вхопились, коли за якусь годину помітили відсутність у їхньому човні потрібного запасу бензину. Чом було не захопити з двох інших човнів дві фляги з бензином? Чи були вони тоді справді так перелякани, що не могли подумати, що станеться з ними за кілька годин? Тепер вони можуть летіти супроти хвилі і течії Єнісею тільки якесь ша... півтори години. Прокляття на таку необачність!

А я лежу біля них на нарах і слухаю їх, приченених знову на смерть, як переживають вони ще й ще раз хвилини своєї недавньої сили, гордості і волі. Тоді віддаються від мене всі демони мук, затихає біль зубів і навіть забитий у серце печучий швашок передсмертної безвихідної нульги — чудом і непомітно виходить із серця, без болю, без крові.

Подруге, незабаром вітакачі забули про свій клопіт з бензином, бо насунулось інше, і то аж ніяк несподіване лихо. Зненацька з-над тайги шулікою прошумів над ними літак, виліскуючи над самою головою двома човниками. Гідролітак зробив над утікачами два круги і подався назад на південь.

Справа була ясна. Очевидно, літак викликала по радіо та енкаведівська частина, від якої вони тількищо врятувалися пожежою тайги і моторним човном. Тепер, крім піхоти і річної флотії, проти них кинули ще й радіо та авіацію.

Але Вовк тільки плонує у ріку і пустив багатопверховий матюк. Баклан пропонував пливати до останнього грама бензину і пристати до протилежного (лівого за течією) берега та йти далі тайгою. Вовк заперечував: будуть за-

сідки — раз, і шкода такого човна — два. Якби де роздобути пального...

Вечоріло. Вітакачі якраз минули острів-скелю і поспішали коштом останніх кілограм бензину захопити простір, скоротити шлях до Красноярска. Баклан рахував: кіло бензини — то майже день пішки в умовах тайги.

Баклан круто повернув стерно і вони кинулись у відступ. Але тут мотор характерно заірхався — виходила остання беззина. Швидкість руху човна зразу опала.

— Керуй на острів! — крикнув Вовк, — до берега вже не встигнемо... і кинувся до станкового кулемета, що був установлений на кормі човна з готовою кулеметною стрічкою в заряді. На шастя, він ще з армії знав кулемет не гірше, ніж Баклан мотор. Вовк узяв погоню під прямий кулеметний обстріл і тим зразу осадив напасників. Тим часом Баклан керував похід острів, шукаючи за ним прикриття від кулі, що з них деякі вже потрапляли в борт човна. Зайшовши за острів, вітакачі прицелили до скелі і захопивши рушницю, набой і торбинку з хлібом — подерлись по скелях угору. В біді деякі люди стають надзвичайно спритними. Баклан же і Вовк взагалі були цупкі й пружисті натури. Вони швидко добрались на верх скелі і побачили, що площа острова до смішного мала. Тим краще для оборони. Вони залягли в каміннях під ялівцями — один з нижньої (за течією) сторони, а другий — з верхньої. Вовк просто плакав за кулеметом, якого не було ні часу, ні змоги тягти на острів.

Почалася перестрілка. Залоги з частини човнів висадилися на берег, два човни трималися на віддалі нижче острова, а два — вище його. Вітакачі стріляли опадно. Напасники — дуже рясно, очевидно бажаючи приглом-

шити і зломити дух нечисленого, але страшного противника.

Скоро стемніло. Стрілянина вшухла і нічна тиша хижко наїжачилась навколо обложеного острівця. Зрідка на березі перегукувались вохривці, часом то вгори, то внизу рікою відзивались сирени сторожових човнів, пролунав одиночний постріл — і знову тихо. На обох берегах вглибні лісу за стіною дерев ясніли багаття. Напасники ховалися від снайперських кулі Баклана і від „сердечних привітів“ Вовка.

Вони не спали обоє всю ніч. Боялися атаки. Рачесенько чуть-світ зашвирили над їхніми головами перші кулі — і вже цілий день вітакачі не могли підняти голови понад свої імпробізовані кам'яні гнізда. Під вечір Вовк хотів води, але про неї не можна було й мріяти. Уже як упала друга віта — він поліз із скелі до води, і не зважаючи на ракети і рясний обстріл з берега, напився з Єнісею, жменями хапаючи холодну воду.

У відповідь Вовк вистрілював — і рупор замовк. Третій день — не вгавала перестрілка. Пролетів літак і обстріляв острівця з кулемета, але вітакачів рятувало каміння і ялини. В цей день Баклан і Вовк вже не мали й крихти в роті, бо останню хлібину, що встигли взяти її з човна, не могли розтягти на довше як на два дні. Трего ніч вони рішили спати, але по черзі

При обговоренні відповідних піль зрозуміло, що коли хід білих, виграють білі, тому що чорні через хід 1. Кр е2—d2. Можуть здати опозицію, не маючи можливості зайняти відповідні поля.

1. Кр d8 c8. Чорний через використання трикутника хоче виграти темпо, що є можливе через слідуєчі ходи 2. Кр d2—c2, Кр c8—b7, 3. Кр c2—b3, Кр b7—b6. Якщо білий залишить „b“—лінію, чорний здобуде опозицію. Чорний пішак a5 залишає білим поле b4 (після опозиції). Ходом 4. Кр b3—b2 не лишається нічого для чорних як зайняти знову поле b7, і в той спосіб досягти ремі. 4. Кр b3—c4, Кр b6—c6. Чорному лишається через використання трикутника здобути темпо і досягти опозиції. Партія є ремісовою. Як бачимо, білий не може виграти, мусить, отже, вибрати іншу дорогу, а саме: 2. Кр d2—e3! Чорний, втративши свої позиції, насередині може зайняти вигідного поля е7.

2. Кр e8—f7 3. Кр e3—d3! Слідуючими дальшими ходами білого короля є ремі.

3. Кр d7—d6, найкраще 4. Кр d3—d4.

Коли ходить чорний направо, тоді чорний—вліво і обернено. Врешті білий легко виграє. (Далі буде) М. Зе-к.

Advertisement for 'Продається велика збірка поштових значків України' (Large collection of Ukrainian postage stamps for sale).

Увага! Українська Економічна Висока Школа в Мюнхені подає до відома, що зимовий семестр починається з 1. вересня 1948. Семестрова оплата вносить 100 НМ. Канцелярія УЕВШ.

Листування редакції

ВІВ п. Іван Несенюк. Дякуємо за передані 4 м. на пресфонд ВІВ п. В. Ростун. Гроші в сумі 10 м. на пресфонд „УВ“ одержали. Щиро дякуємо!

Розшуки

— Сина Кочергу Івана шукає Кочерга Дмитро. Хто знає про його долю, прошу співіствити на „Українські Вісті“. 614-2 — Дочку Ніну Локаєнко розшукує мати Ксеня Локаєнко, Адреса: Dillingen-Donau, Luitpold-Kasserne, Bl. 2, Zimmer 14. —2 — Василія Лелета, сина Прокопа і Марії з Косова, ст. Станіславів шукає S. Labuz 5, Handforb st. Derby England. —1 — Єхно Іван шукає брата Єхно Дмитра. La France Uguine Savoie—Restaurants des Acieries. —1

Перша черга спати була Бакланова. Вовк лежав, упершись грудьми в камінь, підборіддям в корінь ялини. Сконею він схилився на стовбур ялини. Він був безмежно стомлений. В очах засвічувалися ракети навіть тоді, коли їх ніхто не пускав. А Єнісей плоскотіло монотонно об скелі, ялини шуміли неясним лагідним шумом, і комарі дзвеніли наче десь далеко за тисячі кілометрів, і наче це були дзвони з його села, а він слухав їх, лежачи в повітрі на снізі, і думає, що завтра неділя чи якийсь свято, бо що ж це справді казала сьогодні йому його жінка Даша, і потім двоохліт-

ня донечка прийшла з вінком квітів і одягла той вінок на його складені руки. Єнісей похмуро щось бурмотів, сплескуючи хвилею, що ненароком була підійметься і перекотиться баранцем. Ялина ж шуміла мирно — і вливала по стовбурі цей мир у смертельно перевтомленого відчаєм і безсонням і всім на світі Вовка. А Баклан спав своєю законною чергою. В цей час від обох берегів і згори та низу Єнісею безшумно на весла до острова посунулись човни, переповнені вохривцями. Це була атака на сонняк. На твердиню відчаю